

**CAROLYNE
SWANN**

**Azurové
obzory**

Azurové obzory

PRAHA 2003

Přeložila:
LINDA HAYEK

Carolyne Swann: Azurové obzory
Vydání první.
Copyright © 2003 Carolyne Swann
All rights reserved.

Vydalo nakladatelství Baronet, a. s., Široká 22, Praha 1
v roce 2003 jako svou 763. publikaci.
Český překlad © 2003 Linda Hayek.
Přebal a vazba © 2003 Ricardo a Baronet.
Ilustrace na přebalu © 2003 Richard Carrasco.
Odpovědná redaktorka Jana Kohutová.
Korektorka Zdeňka Grigarová.
Sazba a grafická úprava Ricardo, Sudoměřská 32, Praha 3.
Vytiskla Těšínská tiskárna, a. s., Štefánikova 2, Český Těšín.

Veškerá práva vyhrazena.
Tato kniha ani jakákoli její část nesmí být přetiskována, kopírována
či jiným způsobem rozšiřována bez výslovného povolení.

Název a logo BARONET® jsou ochranné známky zapsané
Úřadem průmyslového vlastnictví pod čísly zápisu 216133 a 216134.

ISBN 80-7214-540-1

BARONET
Praha 2003

CAROLYNE SWANN

Azurové obzory

Kapitola první

Velký chundelatý pes se s hlasitým štěkotem řítí ke stádu. Ovce spásající trávu obalenou mořskou solí zvedly neochotně hlavu. Některé z nich ještě naposledy uškubly chutné sousto a rozběhly se ke klikaté cestě, táhnoucí se do kopce. Na jeho úpatí, tam kde se písek pozvolna měnil v kameny, stál seschlý stařec ve špinavé černé kutně, opásané provazem. Jakmile kolem něho proběhla poslední ovečka, vydal se za ní. Přestože hluk za jeho zády sílil, ani jednou se neohlédl. Stoupal vzhůru pomalým, vyrovnaným krokem, jako by se ho běsnění živlu netýkalo.

Zato vysoký mladík stojící na terase před kostelem nemohl z nádherné scenerie spustit oči.

Mohutné zpěněné vlny se valily jedna přes druhou takovou rychlostí, že by jim neunikl ani zkušený jezdec na rychlém koni. S řevem připomínajícím lítou šelmu nemilosrdně zaplavovaly stříbřitou pláž, kterou tvořil jemný písek a tráva obalená krystalky soli. Moře tak každodenně dávalo najevo, že toto území je jeho, lidem je propůjčí jenom na čas, zase až při odlivu.

Tato děsivá, a přesto nádherná podívaná se opakovala s neměnnou pravidelností od věků, dávno předtím, než se křesťanští poustevníci rozhodli na vrchol-

ku kopce zbudovat na počest archanděla Michaela svatyni ve skalní jeskyni. Teprve o mnoho let později – na příkaz normanského vévody Richarda I. – zde byl postaven kostel, v němž nalezlo příbytek dvanáct benediktinských mnichů z opatství Saint Wandrille. Od těch dob se jejich společenství rozrostlo na několik desítek řeholníků.

Již léta, téměř každý den, sem přicházeli poutníci, aby se poklonili místu svatého zjevení a vyprosili si odpuštění svých hříchů. Pěšky i na koních sem putovali z Caen, Rouenu, Evreux, ale i z Fougères, Rennes a Carnaku, dokonce i ze vzdálené Paříže.

Teď však budou stejně jako řeholníci v klášteře Mont-Saint-Michel uvězněni jako na ostrově, dokud se moře nerozhodne, že opět vydá na několik hodin široký pruh země lidem.

„Také mě vždy tento pohled uchvátí. Stvořitel nám tak dokazuje, jak je mocný,“ ozval se za mladíkovými zády zvučný hlas. „Nerad vás ruším, pane de Brissac, ale otec Anselm si s vámi přeje hovořit, ještě než se odebere na sextu.“

Mladý muž se otočil a pohlédl na zavalitého mnicha, jehož kulaťoučkou postavu kryl černý hábit s kapucí, nyní volně splývající přes ramena. Cingulum upevněné kolem pasu zdůrazňovalo mohutné břicho, které se otřásalo smíchem tak často, jak jen to bylo možné. Modré oči se téměř ztrácely v masitém obličejí, jemuž vévodila plná ústa, i teď roztažená v tak širokém úsměvu, jako by právě pronesla něco velice vtipného.

Fabien přikývl, a ještě než se rozhodl bratra Horisia následovat, naposledy pohlédl na nezadržitelně se přibližující vlny příboje.

Stádo i s pastýřem již bylo v polovině kopce, porostlého divoce rostoucími keři hlohu a bezinek. Ovečky lhostejně mýjely ostřici, která vyrážela v nízkých trsech mezi bílými balvany, protože chuti slané

šfavnaté trávy, již před chvílí spásaly, se nemohla ani zdaleka vyrovnat.

„Musíme si pospíšet,“ řekl mnich, nadzdvihl si kutnu, aby se mu při rychlé chůzi nezaplétala mezi nohy, a vydal se kolem chrámové lodi a krypty svatého Martina ke kamenným schodům, vedoucím do druhého patra. Několikrát se ohlédl přes rameno, zda ho mladík následuje, aniž přitom zvolnil tempo.

Na schodech si vykasal černou látku z hrubé nečesané vlny téměř do poloviny lýtek. Zřejmě mu vůbec nevadilo, že tak nabídl hostu komický pohled na sešmajdané opánky, děravé punčochy a bílá baňatá lýtka, porostlá tmavými chloupky. Zvolnil chůzi až před strážní místností, vedle níž se nacházel opatův soukromý příbytek. Několikrát se zhluboka nadechl, a teprve když si byl jist, že se mu dech zpomalil, zatůkal na dveře pobité železnými pásy. Když se otevřely, opět se na mladíka široce usmál a pokynul mu rukou, jako by ho zval do hodovní síně.

Fabien mu oplatil úsměv a vkročil do tmavé studené místnosti s nízkým stropem, jejíž jediné vybavení sestávalo z dubové lavice a dřevěného kříže, visícího na jedné z čistě vybílených zdí. Mnich, který zde měl službu, mlčky otevřel další dveře.

Tentokrát musel mladík sklonit hlavu, aby nenarazil čelem o zčernalé futro. Když ji opět zvedl, spatřil u protější stěny prosté dřevěné lůžko, pokryté houní. Na něm seděl drobný stařec s téměř olysalou lebkou, z níž mu nad ušima vyrážely poslední zbytky vlasů, bílých jako mléko. Zatím měl oblečenou pouze volnou spodní albu bez rukávů, jejíž hrubě tkané bílé plátno nedokázalo zakrýt jeho vychrtlé, stářím, nemocmi a častými pústami pokroucené tělo, nezdravě bílé paže s povislou kůží a hubený krk.

Mladík k němu přistoupil, poklekl, a když opatovi políbil prsty znetvořené pokročilou artritidou, opět vstal a ustoupil.

„Odpověď pro otce Pachomia je připravena, pane de Brissac. Bratr Quido ji právě dopsal,“ pronesl představený kláštera sípavým hlasem a zvedl vrásčitou ruku.

Fabien se otočil. V rohu místnosti, před vysokým pulpitem u okna, spatřil mnicha robustní postavy, s nímž se již několikrát setkal. Věděl, že patří k deseti nejvyšším představeným osazenstva zdejšího řádu a je zároveň jakýmsi opatovým důvěrníkem. Až se jednou otec Anselm rozžehná s tímto světem, bude to pravděpodobně tento muž, který nastoupí na jeho místo. Jejich oči se střetly.

Muž odměřeně přikývl na pozdrav, brk, který držel v prstech, namočil do kalamáře a ještě cosi dopisoval na pergamen, který měl před sebou. Naposledy přehlédl text a přes jeho úzké rty přelétl sotva znatelný úsměv, než posypal list jemným pískem, aby vysušil inkoust.

„To však neznamená, že se musíte vydat na cestu zpět již dnes, milý hrabě. Bude mě těšit, když využijete pohostinství našeho kláštera a vydáte se do Marseille až zítra,“ poznamenal opat a vstal. Zapotácel se, jako by pro jeho nohy bylo příliš obtížné nést vychrtlé tělo, a byl by se opět skácel na lůžko, kdyby ho mladík nepodepřel.

„Vážím si vaší pohostinnosti, Vaše Ctihodnosti,“ řekl Fabien, jakmile se ujistil, že stařec nabyl ztracené rovnováhy a dokáže stát bez pomoci. „Přesto vyrazím, jen co nastane odliv. Moji muži i koně si již dostatečně odpočinuli, cesta pro ně nebude namáhavá. Navíc vím, že ctihodný otec Pachomius očekává vaši zprávu, proto bych mu ji chtěl předat co nejdříve.“

Opat se nadechl, jako by chtěl něco dodat, bílé obočí mu vylétlo vzhůru, ale pak jen mlčky přikývl. Pomalými, šouravými kroky přešel k pulpitu, kde vysoký mnich mezitím rozehřál vosk nad plamenem

svíčky a nakapal jej na oba konce šňůrky, kterou ovinul kolem stočeného pergamenu. Otec Anselm sevřel pečetidlo třesoucími se prsty, se soustředěným výrazem je obtiskl do chladnoucí hmoty a ruličku předal Fabienovi.

„Bůh vás provázej, hrabě,“ loučil se s hostem.

Fabien znovu poklekl, políbil prsten na starcově ruce, zasunul list pod kabátec, a když se chystal vyjít ze dveří, zadržel ho hlas bratra Quida:

„Možná by přece jenom bylo rozumnější vyčkat zde až do zítřka. Na západní obloze se stahují mraky, nad Kanálem zřejmě zuří bouře, a ta bývá krutá.“

„Vyjedeme, jen co opadne voda. Do Dinanu bychom měli dorazit ještě dnes. Tam už nezasahují větry od moře. Čím dále od pobřeží je počasí vlídnější.“

Zdálo se, že takové vysvětlení bratra Quida uklidnilo. V jeho asketickém obličejí s výrazným skobovitým nosem se mihlo cosi jako spokojený úsměv. Přikývl a pak, jako by pro něho vznešený host přestal existovat, se otočil k opatovi. „Pošlu vám sem bratra Michela, otče, aby vám pomohl připravit se na polední modlitby.“

Fabien se ještě jednou oběma mužům uklonil, a jen co vyšel ven, pocítil nesmírnou úlevu. Přísné a studené prostředí zdejšího kláštera v něm vyvolávalo stísnující pocity, i když bratr Horsius by ho asi nepochopil a se smíchem by vrtěl hlavou.

Tento dobrosrdečný mnich, jak se mladému hraběti svěřil hned při jeho první návštěvě, pocházel ze zdejšího kraje, z malé rybářské osady na břehu moře.

Ještě mu nebylo ani deset let, když vesnici přepadli piráti, vypálili ji, muže a starší ženy pobili, chlapce a děvčátka odvěkli do zajetí. Malý klučina zůstal jako zázrakem pod otepí slámy, kam se ve strachu ukryl.

Odvážil se vylézt, až když piráti odtáhli. Ves, kde prožil dětství, jediné místo, kam patřil a které mu bylo domovem, sotva poznával. Z vypálených chatrčí zůstaly jen ohořelé zdi, mezi nimiž našel mrtvá těla sousedů, ale i otce a matky. Loďky na pláži měly proražená dna a sítě, které se sušily mezi kůly, byly rozřezané.

Hoch v hrůze uprchl co nejdál a potuloval se hladový a třesoucí se zimou bezcílně po okolí několik dnů, dokud nepotkal krajem procházejícího benediktina. Mnich ho vzal s sebou do kláštera Mont-Saint-Michel, kde ho nakrmili, ošetřili bolavá a zanícená chodidla a uložili do chléva, aby si odpočinul. Dítě nemělo na vybranou – řádoví bratři teď byli jeho jedinou rodinou, a proto se nerozmýšlelo, když se ho zeptali, zda by u nich chtělo zůstat natrvalo.

Věčná služba Bohu přikazovala zřeknutí se světského způsobu života, zavazovala k mravnosti, uměřenosti a dokonce i ke změně vlastní osobnosti, takže chlapec dostal po složení slibu i nové jméno. Přesto se zde mladičkový Horsius – jak ho teď spoluhratři nazývali – cítil nesmírně šťastný. Nejen že si mohl zaplnit žaludek dosyta, což se mu doma nestávalo každý den, ale dostal i ošacení, k němuž patřily boty a punčochy – pro něho věci až dosud neznámé.

Co však považoval za největší dar nebes, bylo to, že mu zde dovolili zpívat. Ostatní benediktini si povšimli jeho nádherně zbarveného a sytého hlasu, a tak směl při bohoslužbách stát na kůru a spolu s několika staršími bratry pět náboženské písně k větší slávě Boží. Co lepšího mu mohl život poskytnout?

Fabien vytušil, že pravou příčinou spokojenosti laskavého mnicha je jeho dobrosrdečná povaha, neznalá intrik, závisti a poťouchlosti. Horsius by ani v duchu nepřipustil, že někteří z bratří jsou na tom

lépe než on, postupují po žebříčku místní hierarchie rychleji, zatímco on stojí neustále na té nejnižší příčce.

To, že všichni nosí stejné kutny s černým škapulířem, několikrát denně poklekají v kapli svatého Štěpána a jsou si rovni před Bohem, ještě neznamenal, že stejná rovnost mezi nimi panuje i zde na zemi. Ostatně o tom svědčil i zdejší způsob života.

Mniši vstávali ještě za hluboké tmy, aby mohli být přítomni na matutině – první z osmi kanonických hodin, jak nazývali společná setkání v kapli. Před oltářem, na jehož místě se kdysi biskupovi z Avranches zjevil sám archanděl Michael, poklekli na studené kostelní dlaždice a velebili Všemohoucího tichými, vroucnými modlitbami. Poté se odebrali na snídani do refektáře. V této dlouhé úzké místnosti zalité světlem z vysokých oken pojedli prostou a střídou krmí u dlouhého úzkého stolu, v jehož čele sedával opat. Znovu se zde sešli až po kompletáři, poslední bohoslužbě, k večeři, kterou museli stihnout, než nastane tma. Tím ale končilo vše, co měli společného. Přes den se, jak jim určoval přísný klášterní řád, rozešli za svými povinnostmi.

Většina bratří pracovala v zelinářské zahradě, pěstovala léčivé bylinky a připravovala z nich masti a esence, jimiž léčila nejen sebe, ale i chudáky, kteří navštěvovali klášter. Jiní obstarávali dobytek, pletli košíky, tkali látky, další šili kutny, zhotovovali v dílnách potřebné náradí nebo připravovali v kuchyni jídlo. Pouze několik vyvolených, kterým se dostalo vzdělání, smělo vstoupit do knihovny, kde trávili čas studiem, opisováním vzácných foliantů nebo jejich iluminacemi. Dokonce i v dormitáři, společné ložnici umístěné v prvním patře východního křídla klauzury, spala jen většina z nich. Deset nejvyšších představených – *descanis* – mělo samostatné cely a opat dokonce svůj vlastní příbytek.

V prostředním patře stavby se nacházela hodovní místnost, v níž otec Anselm přijímal významné hosty, mezi něž patřili šlechtici, kteří si sem přišli pro odpuštění Boží, nebo vysocí církevní hodnostáři, kteří se zde zastavili na krátký odpočinek cestou do vzdálených klášterů. Ani do těchto prostor Horsius nikdy nevstoupil, přestože žil v Mont-Saint-Michel již déle než třicet let.

Zato hrabě de Brissac ano. Pokaždé když dorazil do pevnosti na skále, opat jej vítal právě zde. To, že ho dnes přijal ve své soukromé cele, způsobila starcova nemoc, která mu ubírala síl rychleji než příliv valící se proti skále, na níž stál klášter jeho řádu. Zřejmě proto sem také zavolal bratra Quida a nadiktoval mu odpověď na dopis marseillského opata. Bylo to pro něho jednodušší, než aby se musel trmácet do presbytáře a odtud pak znovu sestupovat po strmých schodech do kaple na společné modlitby.

Fabien došel zpět na terasu, kde ho předtím vyrušil Horsius, a pohlédl dolů. Na vzdálenost několika mil nezahlédl nic než jednolitou vodní hladinu. Po chomáčích trávy, na níž si pochutnávaly ovečky, již nebylo ani památky. Kam jen oko dohlédlo, se rozlévalo moře. I kdyby klášter nebyl obehnaný vysokými hradbami, stal by se nyní pro nepřátele nedobytnou pevností, stejně jako pro své obyvatele vězením. Když si to uvědomil, pocítil nepříjemné mrazení v zádech.

* * *

Za poslední dva roky vykonal Fabien cestu mezi Marseille a Mont-Saint-Michel několikrát. Vždy se těšil na návrat domů, ale tentokrát se již nemohl dočkat, až opět spatří známé břidlicové střechy Marécage, pod nimiž se narodil a kde vyrůstal.

V každé šlechtické rodině v zemi bylo dávným

zvykem, že otcové posílali své syny, jen co odrostli dětským střevíčkům, ke dvoru některého z mocných vladařů, aby zde jinoch nabyl zkušeností jako páže, popřípadě si později, v mladickém věku, vydobyl zásluh na válečném poli. Páni z Marécage však byli jiného mínění.

Již za dob Fabienova praděda Richera de Brissac, který se mohl honosit příbuzenstvím s největším franským králem Karlem Velikým, tomu bylo jinak. Tento moudrý a osvícený muž – možná proto, že sám pobýval od útlého věku u císařského dvora v Cáchách, a tudíž se seznámil s tamějším životem – nedovolil svým synům, aby opustili rodný dvorec, dokud nedospěli a sami si nevybrali vlastní cestu životem.

Jeho umanutí se stalo v rodině pravidlem, jehož se držel i Fabienův děd a později i jeho otec. Ani ten nenutil své dva syny, aby odešli do světa. Naopak – opět v duchu rodinné tradice – dbal na jejich vzdělání, nevšímaje si posměchu a skrytých narážek okolních šlechticů, kteří přílišnou vzdělanost, do níž zahrnovali čtení a psaní, považovali za nemужnou změkčilost, která přísluší jen kněžím. Hrabě de Brissac byl však jiného mínění.

„Nikoli udatnost na válečném poli, ale vzdělanost umožnila vašemu pradědovi stát se jedním z významných členů uznávané missi dominici. Jeho nastávající, vaše prababička, vděčila za záchranu života právě jen jeho chytrosti,“ říkával svým dětem.

Tak se nejen Fabienovi a jeho staršímu bratru Hugovi, ale i oběma jejich sestrám Julii a Claire dostalo náležité výuky pod dohledem trpělivostí překypujícího kněze Dominika, který před lety přišel na Marécage a už zde zůstal, na rozdíl od tří svých svěřenců, jimž svědomitě předával všechny své znalosti. Julie a Claire se provdaly, což se od nich ostatně očekávalo, ale k překvapení všech opustil domov i Hugo.

Když mu bylo šestnáct let, zvolil si osud, který by ti, kdo ho znali, čekali nejméně. Vstoupil do kláštera benediktinů v opatství Saint Victor, které se nalézalo v Marseille, jen několik desítek mil od Marécage. Bratr Petronax – jak se teď Hugo jmenoval – se zřekl dědictví ve prospěch mladšího bratra, a když složil řeholní slib, rodina vyplatila řádu jeho zákonitý podíl, který mu jako prvorozenému patřil.

„Panství jednou připadne tobě,“ řekl tehdy otec Fabienovi, když zůstali sami. „Je to velká zodpovědnost, ale snad se jí zhostíš se ctí.“

Fabien vážně, ale zároveň radostně přikývl. Starost o hospodářství se mu nejevila jako zavrženíhodná. Rád odcházel s čeládkou na pole, i když matka občas utrousila poznámku, že se taková činnost nehodí pro mladíka jeho stavu. Na podzim se vydával na lov zvěře, jíž byl v okolních lesích dostatek, stejně jako ryb v okolních rybnících a potoku, tekoucím pod hradem.

Chasa měla vysokého plavovlasého mladíka ráda, poslouchala ho na slovo, stejně jako jeho otce, neboť si byla vědoma, že takové zacházení, jakého se jí dostalo na Marécage, není na okolních hradech zvykem. Jednou za rok, vždy na Velikonoce, dostával každý čeledín či děvečka sedm loktů plátna na novou halenu, přadeno ovčí vlny a zbrojnoši ještě plášť z kvalitního sukna. Rovněž nikdo nemohl říct, že by trpěl hladem a v zimě bylo na podlaze čeledníku vždy dost slámy. Zejména služby se předháněly, která mladému pánovi podstrojí chutnější jídlo.

Fabien je za to odměňoval vlídností, která mu byla vrozená. Choval se stejně jak k nájemcům půdy, tak k poslednímu čeledínovi, nečinil mezi nimi rozdíl.

Dvakrát do roka se vydával se správcem do opatství v Marseille, aby zde odevzdal daň, jíž byl povinován každý Akvitánec vlastníci nějaký majetek. Svobodní sedláci a leníci hospodařící na pozemcích

Brissaků ji odevzdávali Fabienovu otci a on zase musel splatit svůj díl marseillskému opatovi, mocnému vládci kraje.

Fabien konal cestu rád, dokonce se na ni těšil. Líbilo se mu rušné město se stále se rozrůstajícím přístavem, a proč by zapíral, líbily se mu i mladé ženy a dívky, které se za pohledným urostlým mladíkem v pěkném ošacení, jedoucím na ušlechtilém hřebci, rády otočily a věnovaly mu mnohoslibný úsměv. Také to byla jediná možnost, kdy se mohl setkat s bratrem.

Za deset let, která Hugo strávil u benediktinů, se z něho stal právě jeden z descanis, působících v nejbližším opatově kruhu. Přestože bral své poslání nesmírně vážně a byl zcela oddán ustanovením Benediktovy řehole, nikdy neopomněl dobírat si mladšího bratra.

„Ještě se ti nezačalo zajídat sedlačení? Možná by ses rád vydal v čele svých zbrojnošů za menším válečným dobrodružstvím jako většina dnešních mladých mužů.“

„Netoužím po něm,“ vrtěl hlavou Fabien. „Kde bych ho hledal? Pokud se mi doneslo, řevnivost mezi rody Karlovců a Robertovců a jejich věčné půtky o trůn zmařila právě církev, když se postavila na stranu Roberta d'Anjou. Ale to ty musíš vědět nejlépe, Hugo.“

„Již mě tak nenazývej. Své staré jméno jsem odložil společně se světským šatem a vzpomínkami na minulost. Teď jsem pro všechny bratr Petronax,“ namítl mladý mnich vážně, a když Fabien neochotně přikývl, pokračoval:

„Ani netušíš, jak moudré to bylo rozhodnutí, když se vážení otcové postavili za Robertovce. Nebýt jich, země by se ještě teď zmítala v nekonečných bojích. Války přinášejí jen neštěstí, hlad a bídu, které pustoší okolní kraje,“ pronášel uvážlivě.

Jako kdybys to vše mohl spatřit na vlastní oči, ušklíbl se v duchu Fabien, neboť až příliš dobře věděl, že i kdyby bratr nebyl vázán řeholním slibem, stejně by ho nic na světě nepřimělo opustit klášter. O život za jeho hradbami se příliš nezajímal a již deset let jej znal jenom z doslechu.

„Nemám na mysli něco tak přízemního a Bohu vzdáleného, jako jsou turnaje či jiné kratochvíle. Jménem našeho opata ti nabízím něco mnohem vznešenějšího.“

Fabien zpozorněl. „Tak už se vyjádři..., Hugo!“ Ani teď nedokázal staršího bratra oslovit tím cizím jménem, které ho spolu s černou kutnou navždy odloučilo od rodiny.

Mladý mnich tentokrát nad nevhodným oslovením jen rezignovaně mávl rukou.

„Bych byl rád, kdybys pro náš klášter vykonal cestu do Mont-Saint-Michel, benediktinského opatství v Normandii. Poznáš jiné kraje, a pokud o to budeš stát, jistě ty i tví muži najdete cestou nějaké rozptýlení,“ dodal významně, ale hned sklonil hlavu, když si uvědomil, že pro mnicha jeho postavení jsou taková slova nevhodná.

„Moji muži?“ otázal se Fabien nechápavě.

Mladý benediktin jen pokrčil rameny na znamení, že více již říci nesmí, a zavedl mladšího bratra k otci Pachomiovi, zdejšímu opatovi.

Ctihodný otec přijal mladíka ve studené, ponuré přijímací komnatě se vši vážností. Teprve od něho se Fabien dozvěděl podrobněji, co by měl v nejbližších dnech vykonat. Vypravit se do vzdáleného kláštera v Normandii, předat tamnímu opatovi dopis, počkat na odpověď a zase se co nejrychleji vrátit zpět.

Ctihodný otec Pachomius zároveň naznačil obavy z toho, že kdyby na takovou dalekou cestu vyslal některého z mnichů, nemusel by ve zdraví dojet. Psaní, které by ten nebožák nesl ukryté na těle, by se mohlo

dostat do nesprávných rukou a být přečteno někým nepovolaným. Doba je zlá, cesty nejsou po rozpadu říše již tak bezpečné jako kdysi. Ani kutna zbožného mnicha nezastaví kdejakého lapku před smrtelným hříchem vraždy.

Fabien si v duchu pomyslel, co by si nějaký poberta vzal na chudém mnichu poutníkovi právě kromě té rozedrané kutny, ale nahlas neřekl nic. Koneckonců jeho rodina byla povinna klášteru nejen odváděním daní, ale i poslušností, kterou až dosud všichni jeho předkové přísahali při slavnostním obřadu. Až si jednou Bůh k sobě povolá i jeho otce a pánem Marécage se stane on, také bude muset před opatem pokleknout, vložit ruce do jeho dlaní a jako každý jiný leník pronést:

„Tímto dnem se stávám vaším mužem životem i údy.“

Tak tedy životem i údy, pomyslel si trpce a odebral se domů s tím, že pozítří se hned po jitřní dostaví ke Svatému Viktorovi s dostatečně vyzbrojenou družinou.

Starý hrabě syna pozorně vyslechl. Nejevil nadšení nad jeho zprávou, ale věděl, že Fabien nemohl opatovo přání odmítnout. Vybral pět nejstatnějších chlapů, sám dohlédl na jejich zbroj a druhý den je vyprovodil před bránu.

„Kdybych si byl jist, že mě Bůh za taková slova nezrestá, skoro bych se přiznal, že ti závidím, bratře,“ poznamenal tehdy Hugo, když se na dvoře kláštera loučil s Fabienem, který měl pod kabátkem na hrudi ukrytý zapečetěný list. „Nikdy jsem Mont-Saint-Michel nespátl na vlastní oči, ale prý je nádherný. Tvrdí to všichni, kteří se odtud vrátili. Klášter stojí na ostrově obklopeném vodou, takže je ze všech stran chráněn před případnými nepřáteli. A také budeš moci pokleknout před ostatky svatého Benedikta a poklonit se jeho památce, což je nám zde v Marseille odepřeno,“ dodal smutně.